

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

DAN

Neodvisen političen dnevnik s tedensko humoristično prilogo „Bodeča Neža“.

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravnništvo: Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 6

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju posebna tarifa. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

To naj bo regulacija?

(Iz učiteljskih krogov.)

Vihar ogorčenja drvi danes po učiteljskih vrstah — vihar, ki se bo le težko težko polegel!

Sešla se je zbornica kranjska, da uravna mline zadeve cele dežele, med katerimi pa je regulacija učiteljskih plač najnujnejša. Tako je povdarjala vlada, tako je zatrjevala S. L. S. svojim „Slovščarjem“ in tako so povdarjali poslanci ostalih dveh strank!

Usodo našo pa ima v rokah edino le S. L. S., koje možie tako ponosno trkajo na svoje katoliške prsi! Može, ki se zovele apostoli Kristovi, so voditelji te stranke — oni so torej, ki nam prinašajo obljubljeno rešitev — tako težko pričakovano!

Zagotavljali so šestokrat svoje „Slovščarje“, da hočejo rešiti učiteljsko vprašanje tako, da bo pomnilo vse učitelstvo, kdaj da je bila na krmitu kranjske dežele S. L. S.

In res! Ako se uzakoni določbe novega šolskega zakona tako, kakor jih je sklenil šolski odsek — potem bo res pomnilo vse učitelstvo, kdaj da je uravnavala našo usodo stranka S. L. S.!

Pričakovali smo kruha in le kruha — zdaj pa nam nudijo tega le košček, zato pa kopico paragrafov, ki naj nam ukrivijo hrbtenico!

Kruha le košček — ker gospoda, to kar nam ponujate — a kaj! — ponujate, ampak obete na visok nedosegljiv klin — to nas ne more rešiti morehiti skrbi!

Mi trdimo, da smo pred dvajsetimi leti lažje izhajali s plačo, kakor nam jo nameravate dati vi v bodoče!

To priznavate sami s tem, ko določate za veroučitelje, da uživajo takoj ob svojem nastopu plačo I. razreda, ker veste, da bi v III. in tudi še v II. razredu stradali! In vendar imajo oni skrbeti samo za svoja usta in žive oni tudi še od altarja!

Prav je, da jih varujete glada, a dajte tudi nam — poštenim vašim delevcem toliko kruha, kolikor ga nam po naši izobrazbi in po našem delu gre!

In sedaj nam pa še ta košček kruha obete na nedosegljiv klin! Ker — kaj drugega je to, kakor nedosegljiv klin. Ko spravljate naše krušno vprašanje v zvezo s paragrafi, ki bilejo v lice obstoječim državnim zakonom, in ki zabranijo uzakonitev izboljšanja našega krušnega vprašanja!

To, gospoda, veste sami, da je nemogoč zakon, kakor ga predlagate

vi, ker vam kliče vlada in vam kličejo možie drugih strank!

In to nam kliče tudi naš razum in vam kliče vaše srce! Vaše srce? Ne, ne! Srce ne — vsaj do sedaj še niste pokazali, da ga imate!

In pa: Postavke za regulacijo naših plač je stavljen v proračun za l. 1914. Izplača pa se učitelstvu v najugodnejšem slučaju v l. 1915! Kak račun je to?

Gospodje, ki vodite S. L. S., apostoli Kristovi ste, apostoli tistega, ki je oznanjeval ljubezen vsem ljudem in blagoslavljal celo svoje sovražnike!

Dajte, dajte — posnemajte našega uzornika! Dvignite enkrat svojo roko v blagoslov — pokažite nam enkrat nekoliko svoje ljubezni, da postanemo vaši prijatelji — četudi ne v politiki! — pa vsaj kot ljudje!

Ljudska predavanja „Slovanske Čitalnice“ in drugo.

Trst, 27. febr.

Pod tem naslovom je napisal g. T. v „Edinosti“ strahovito dolgo klobasarijo, katere IV. odstavek je po pomoti izšel na pepelnico sredo, mesto dan prej, na pustni torek.

Članek je vzbudil po vsem Trstu splošno veselost, pa tudi ogorčenje, kajti g. dopisnik, chargé d'affaires pri čitalniškem skioptikonu, se prav nesramno zaletava v tukajšnje slov. akad. društvo „Balkan“ in na vse pretege, kakor žid na trgu, pripoveduje nevednim čitateljem „Edinosti“, kako mora on kot chargé d'affaires pri čitalniškem skioptikonu skupaj z drugimi „mučeniki“ prenašati po tržaški okolici bombe napolnjene s kisikom. Pri tem s prstom kaže na „mlado slovensko inteligenco“, ki sedi v kavarni pri šahu in biljarju, dočim mora on in njegova družba hoditi v burji in dežju po tržaški okolici v svrhu prirejevanja ljudskih predavanj.

Ne glede na to, da je taka samohvala in tako pisanje zelo neokusno in netaktno, pri čemur gotovo trpi ugled „Slov. Čitalnice“, bi se moral gospod T. prej nekoliko bolj informirati o stvarih, o katerih piše. Obenem bi moral biti nekoliko bolj odkritosrčen in naravnost povedati, koga misli pod „mlado slovensko inteligenco“, ne pa izza plota uredniške tajnosti metati pšice na društvo, ki je tekom svojega sedemletnega obstanka več storilo in še dela za ljudsko prosveto, nego sama sebe hvaleča „Slov. Čitalnica“.

„Balkan“, hvale bogu, svojega delovanja ni nikoli obešal na veliki zvon, dasiravno so njega člani že pred g. T. v dežju in burji pod pazduho nosili knjige v tržaško okolico, ker niso imeli sredstev, da bi za „zmerno“ ceno plačali voz.

Bodi na tem mestu dovoljeno, da pojasnim nekoliko delovanje akademičnega društva „Balkan“ tudi, kar se tiče ljudskih predavanj, ki tvorijo eno glavnih točk društvenega programa.

Društvo je že v prvem letu priredilo nekoliko ljudskih predavanj, katere misel je v „Balkanu“ zorela samo dva meseca. Pozneje, in sicer leta 1909—10 je priredilo skupaj z „Učiteljskim društvom“ izbornu uspešno predavateljsko sezono, dokler se ni v sezoni 1910—11 konstituiral poseben odsek, v katerem je bilo zastopano tudi neko drugo društvo. Priredili smo tudi v tej sezoni (namreč 1910—11) nekoliko predavanj, dokler ni odsek zaspal. O vzrokih bi mogel marsikaj zanimivega povedati, gotovo eden najdelavnějšíh zastopnikov „mlade slovenske inteligence“, naš starejšina dr. Ivan Marjia Čok, ki je mnogo pred g. T. prenašal po Trstu bombe, napolnjene s kisikom, dasiravno ni tega razbopal v „Edinosti“, kakor je to storil gospod T., chargé d'affaires pri čitalniškem skioptikonu. Eden glavnih vzrokov, da je odsek prenehal s svojim delovanjem, je ta, da se ni mogel pozneje sestati niti k eni seji, ker je dosledno in iz nerazumljivih vzrokov izostajal zastopnik nekega društva, pardon „Slov. Čitalnice“, zastopnik, ki igra sedaj eno najvažnejših vlog pri transportiranju skioptikona!

Kljub temu, da je društvo „Balkan“ vedno pripravljeno sodelovati na tem polju, in da je odbor vedno proučeval vprašanje, kako bi se dala najbolje organizirati ljudska predavanja, kljub temu, da je „Balkan“ svoječasno povabil k sodelovanju „Čitalnico“, ta poslednja tega ni storila o sedarji priliki, da niti vredno si ji ni zdelo, da bi nas obvestila o tej akciji, seveda samo za to, da se potem g. T. v „Edinosti“ šopiri, češ: mi hodimo po burji in dežju, vi pa sedite v dobro zakurjeni kavarni.

Vprašam vas: ali ni tako postopanje netaktno in nekorektno? Ali se to ne pravi, operirati s hinavščino? O tem naj sodi slovenska javnost.

H koncu moram še nekoliko reagirati na naravnost brezprimerno nesramnost, ki si jo je dovolil g. T. na račun akad. društva „Balkan“, hoteč mu s tem izpodkopati ugled!

Omenjeno društvo skrbi za ljudsko izobrazbo tudi s tem, da je z velikimi žrtvami ustanovilo in tudi vzdržuje dvajset ljudskih knjižnic, tako da v tržaški okolici ni več va-

sice brez ljudske knjižnice. Ako bi mi hoteli opisati vse žrtve in poti, ki jih je bilo treba napraviti v to svrhu, bi lahko celo leto pisaril članke v nad vse potrpežljivo „Edinosti“. Nam tega ni bilo treba, ker samohvale nismo vajeni. Kljub temu, da nam nihče ne more odrekati zaslug na tem polju, se je našel g. chargé d'affaires T. in je drznega čela napisal v dotičnem članku sledeče vrste:

Treba se je dotakniti na tem mestu še neke druge stvari, ki jo moremo najlepše karakterizirati s sledečim dogodkom. Prišlo mi je v roke povabilo mlade slovenske inteligence, v katerem vabi p. n. tržaško občinstvo na plesne vaje v korist ljudskih knjižnic! Tudi proti taki zlorabi „narodnega imena“ moramo z vsó odločnostjo protestirati in na ta način, da se kaj podobnega ne bo več pripetilo.

K tej nesramnosti, kajti le na ta način se da kaj takega označiti, naj pripomnim sledeče:

Ze več let se prirejuje v Trstu dijaške plesne vaje, ki jih je letos vzel pod svojo firmo akad. društvo „Balkan“. Pri tem je bil pa odbor tako nepreviden, da ni tega prej naznanil „Slov. Čitalnici“, oziroma je ni prej prosil tozadevne dovoljenja. Pripomniti moramo namreč, da si odbor „Čitalnice“ privaja nekakuratel nad „Balkanom“ in obenem monopol za prirejanje plesnih vaj. Ker je čitalniška dvorana absolutno premahna za dijaške plesne vaje, so se te vršile v „Dalmatinskem skupu“ in je bil eventuelni dobiček namenjen ljudskim knjižnicam kar pa ni razvidno iz tozadevnih vabil, kakor laže gospod T.

In radi tega je dopisnik gospod T. tako predrzen, da očita „Balkanu“ „zlorabo narodnega imena“, proti čemur on „ogorčeno protestira“!

Zakaj pa ne protestira tudi proti temu, da se porablja dobiček Ciril-Metodovega plesa tudi v kulturne svrhe, za naše šolsstvo?

Tako napadanje in sumničenje društva, ki je vsaj tako važen faktor v tržaškem kulturnem življenju kakor „Slov. Čitalnica“, ni samo netaktno in nekorektno, temveč škoduje tudi naši skupni stvari, in le čuditi se je, da daje „Edinost“ prostora takim napadom, ki samo škodujejo slogi!

Dokler gre za plemenito tekmovalje, dotlej bodi, a napadati se ne pustimo; zato sem prepričan, da pojde „Balkan“ naprej po začrtani poti, spremljan od tistih simpatij, ki jih je dosedaj užival v vrstah tržaškega ljudstva. Gospodje okoli „Sl. Čitalnice“ pa naj se še nadalje širokoustijo po časopisih. Pri tem jim priporočam le eno: „Nekoliko več

korektnosti in taktnosti in nekoliko manj operiranja s takimi sredstvi! „Balkanec.“

Kranjski deželni zbor.

Konec.

Vpitje v zbornici ne samo da ne preneha, temveč se še poveča in se stopnjuje vedno bolj. Klerikalni poslanci na najbolj surov način psujejo in žalijo napredne poslance, v čemur se posebno odlikuje mladi kaplan Škulj, ki se je v nekem pismu bahal, da je on „prvi v svoji rodbini, ki je dosegel dostojanstvo poslance“, ampak v tej seji je očitno pokazal, da tega dostojanstva ne zasluži in da bi storil bolje, da je ostal klersibodi v hribih.

Izključenje posl. Ribnikarja.

Dež. glavar se vrne na svoj prostor in sporoči paterično, kakor on to že zna, da je disciplinarni odsek izključil posl. Ribnikarja iz treh sej in ga je pozval, da takoj zapusti zbornico.

Ribnikar je zbiral svoje papirje in zakliče proti dež. glavarju: To je navadno nasilstvo.

Dež. glavar: Posl. Ribnikar, vi nimate besede, ne smete nič več govoriti in morate takoj zapustiti zbornico!

Ribnikar mu odgovarja: „Gospod deželni glavar, vi ste nasilnež!“

Dež. glavar se tezi, zvoni in žuga, klerikalci tudi žugajo in se jezijo, Ribnikar se pa za to ne zmeni in kliče dr. Susteršiču: „Zalostno je, da je tak nasilnež potrjen od cesarja za deželnega glavarja!“

Dež. glavar postane naravnost besen in vpije na Ribnikarja (ki že odhaja), da mora takoj zapustiti zbornico, ampak Ribnikar mu pove še enkrat, da je zalostno, da je potrjen od cesarja za deželnega glavarja, ko je bil pa že pri odprtih vratih, zavpije še enkrat dež. glavarju:

„Nesramen nasilnež ste. Tisza!“

Ko izgovori Ribnikar še te besede, odide in močno zaloputne z vrati.

Konec debate.

Govoril je še klerikalec Perhavec, ki smatra, da je dokladja na vino opravičena, kakor so po njegovem sploh opravičene vse nove doklade, ampak njegovi volilci bodo najbrže drugačnega mnenja.

Ko je Perhavec končal svoj slavospev novim dokladam, je posl. Mihelčič predlagal konec debate in klerikalci izvolijo za generalnega pro-governika dr. Lampeta in za gavnega kontragovernika Hladnika, ker oni imajo svoje parlamentarne običaje in hočejo imeti tudi za kontragovernika svojega človeka, ki bo proračun hvatil.

LISTEK

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.

„Ne, ne, kar govorim, je zgolj čista resnica... Vam, draga moja poslanica, se imam zahvaliti, da sem mogla preprečiti o pravem času vse načrte svoje zagrizene sovražnice... kraljice Ivane. Ah, kar se tiče tega kralji Ivane. Ah, kar se tiče tega, zaslužite poklon za modrost, s katero ste izbirali svoje sle... same zanesljive in marljive ljudi... in za sestavo svojih pisem, ki so prava mojstrska dela jasnosti in točnosti. Da, dete moje, storili ste mi velike usluge... Da niso te usluge še večje, naposled ni vaša krivda...“

„Ne vem, kaj hoče reči vaše Veličanstvo...“

„Alisa, kako je prišla kraljica navarska iz Pariza... Da je bila tu, to vem... Povejte mi vse to, razložite mi... ali ste bili nemara z njo? Ako se ne motim, sem slišala, da je bila nekakšna revolta na Lesenem mostu... Teško bi mi bilo, če bi se zgodilo moji sestrični Navarski kaj zalega... No, kaj se je zgodilo?“

Alisa ji je opisala s kratkimi besedami metez, ki ga čitatelj gotovo še pomni. Pripovedovala je suho in jasno, z monotonim glasom,

„Jezus!“ je vzkliknila nato Katarina in sklenila roke. „Ali je mogoče, da ste bili v takšni nevarnosti! Če le pomislim, da je malo manjkalo, pa bi bila kraljica navarska umorjena, me že stresa mraz od nog do glave... Kraljica je naposled vendarle reva, smrti ji ne želim... zadošča mi, ako jo razorožim... saj mora vsak braniti svoje pravo... In dokaz, da ji nočem zlega, je to, da mislim na mir in vas hočem poslati k njej nazaj, ker bi rada pripravila njenega duha na velik dogodek... Zdaj ste gotovo že spočiti, dete moje... odpravite se lahko še danes...“

Tako govoreč je merila kraljica Aliso z ostrim pogledom.

Dekle je stalo pred njo trepetaje, s sklonjeno glavo, osupla kakor ptič, ki gleda, kako se ožijo nad njim krogi požrešnega kragulja, ki že izteza svoje krepplje.

„Sicer pa,“ je povzela Katarina zdajci, „kakšen opravček je imela kraljica navarska pravzaprav v Parizu?“

„Prišla je prodajat svoje dragulje, Veličanstvo!“

„Ah! Pakato! Revice uboga... Svoje dragulje!... Olei, glej!... Ali je izkupila kaj prida?... No, to mi je vseeno; kdo bi bil tako radoveden. Sicer pa se lahko šteje srečno, ako še ima dragulje, da jih lahko prodaja; meni jih je že zmanjkalo... To se pravi, nekaj jih še imam... a tudi ti niso več moji... Namenila sem jih

prijateljem... Na, Alisa, poglej! Vzemni skrinjico... tam, na molilniku... da.“

Alisa je ubogala in postavila na mizo ebenovo skrinjico, ki jo je Katarina nemudoma odprla.

Imela je več predalov, ki so se vstili drug vrhu drugega; vsakega izmed njih je tvorila z baržunom preoblečena plaščica, ki si jo lahko dvignil na dveh svilenih vrvicah.

Ko je kraljica odprla skrinjico, je zagledala Alisa vsebino prvega predela.

Bila je zabavka za pas in par uhanov, oboje okovano bogato z biseri, ki so se lesketali mameče na baržunastem ozadju.

Alisa je gledala brezbrizno in hladno ta zaklad. Kraljica se je ozrla nanjo od strani in droban smehljal ji je zaigral na ustnicah.

„Vraga!“ si je mislila. „Gospodična je postala izbirična!... a praviš o tem, dete moje?“ je prašala glasno.

„Pravim, da so ti dragulji prekrasni, madam.“

„Seveda so... Voda teh biserov je čudovita; zaman bi iskal človek hibe na njih... Toda kaj sva že govorili?... Toliko reči imam v glavi. Ah, da; kraljica navarska je prodala svoje zadnje dragocenosti... pri kom že?“

„Pri židu Izaku Rubinu.“ je odgovorila Alisa; spomnila se je, da niti ni omenila kraljice tega kupca.

„Da, da, res je tako,“ je rekla Katarina. „Kam si že rekla, da je odpotovala nato dobra kraljica?“

„V Sen-Zermen, madam, odondot v Sent preko Tura, Simonu, Ludena, Monkourturja, Partencja, Niora in Sen-Zan-d'Anželija. Takšen je bil vsaj potni načrt, ki sem gai zvedela. Morda so ga pozneje izpremenili. Iz Senta, menim, polde nje Veličanstvo kraljica navarska v La Rošel.“

Katarina je poslušala pozorno volhunkino poročilo; Alisa je govorila mrtvo, kakor da pripoveduje nadležno lekcijo, ki jo želi otrestiti čimpreje s svojega spomina.

„Toda čemu pravite, Alisa, da utegnejo izpremeniti potni načrt?“ je vprašala Katarina, ki je Aliso zdaj tikala, zdaj vikala, kakršen je bil trenotek in potreba.

„Takoj povem, Veličanstvo...“

„Dajte, dajte, dete moje; zakaj ste tako vznemirjeni? Saj ste vendar počivali celih deset dni. In tudi zadrege vam nisih očitala, v katero bi me bili lahko pripravili s tem, da se niste oglasili nemudoma po moje nove ukaze... Toda zdaj je treba napraviti vesel obraz... Še majčken napor, Aliska... Saj veš, da zaupam samo vate — sami sovražniki me obdajajo... videla hoš, da nimam skrivnosti pred teboj... Povem ti veliko novost... kralji se hoče spraviti popolnoma s hugenoti... razumeš? In potem postane moja sestrična Navarska naša prijateljica... in pride v Pariz... na ta dvor.“

Čimdalje je govorila Katarina, tem huje je blebel Alisin obraz.

Ob zadnjih besedah se ji je iztrgal pridušen vzklik; kraljica se je napravila, kakor da ga ne sliši.

„In zato,“ je nadaljevala, „je potrebno, da pošljem kraljici navarski sporočilo... ustno sporočilo, ki mora priti do nje pred oficijelnimi ponudbami... veš?... Za to važno misijo pa sem izbrala tebe.“

Alisa se je zganila, kakor da hoče prekiniti kraljico.

„Tih,“ je nadaljevala Medičejka. „Poslušaj me dobro, saj veš, da je najin čas dragocen... Ti se torej odpraviš. Čez eno uro... nič kasneje najdeš pred svojimi vrati popolno kočijo; dai voziti v galopu... dokler ne dohitiš kraljice... A zdaj odprdi duha in zapiši si dobro moje besede v glavo. Poverim ti dvojno misljo. Prvo je, da stopiš pred kraljico in ji razložiš z vsem potrebnim rahlocutjem predloge, ki ti jih povem takoj... drugega pa, da ji ponudiš... ali pa tudi ne ponudiš mahnen dar, ki mora priti od tebe same, da veš... jaz nočem biti udeležena pri tej reči... oh! bodi brez skrbi... nič hudega ni, samo skrinjica rokavic... Le tiho, saj vem že naprej, kaj porečeš... najdi izgovor kakršenkoli, samo dopovej! Ji, da sem ti jaz poverila poslanstvo, rokavice pa vzemi nase... ti sama si jih kupila v Parizu, da napravíš veselje svoji dobrotnici...“

(Dajte.)

Hladnikov govor je bil izpod kritike in poslanci so formalno zbežali iz zbornice, da jih ne umori s svojim dolgočasjem.

Izključen poročevalec.

Posl. dr. Lampe je ostal svoji nebrzdani naravi zvest in mesto da je govoril o proračunu, je blatil in sramotil in psoval napredne poslance. Za dr. Ravnharja je rekel: »Slovenskega Naroda« samo zato, da štiti krivico in lopovščino.

To je pa le prepoved, posebno ako se vzame, da napredni poslanci niso bili navzoči, ker niso hoteli poslušati Lampetovih surovih izbruhov. Poročevalec »Slov. Naroda« g. Pustoslavšek se ni mogel premagovati udaril je z roko ob mizo in zaklical: »To ni res!«

Dr. Pegan opozori dež. glavarja na ta klic in ta izčno zavpije: »Kdo se z galerije vmešava?« Pustoslavšek odgovori odločno: »Jaz sem rekel, da dr. Lampe ne govori resnice.«

Dež. glavar prekine sejo in odredi, da se mora Pustoslavšek za vselej odstraniti z galerije, ta mu odgovori, da mu je hvaležen, da mu ni treba več gledati klerikalnih komedij in odide.

Posl. Reinsner se oglasi k dejanskemu popravku in izjavi: očita se mi, da hočem javnost slepiti z napačnimi številkami. Jaz sem svoje račune ponovil pred dež. rač. svetnikom Lindtnerjem in enim drugim uradnikom deželnega odbora ter pred uglednimi člani večinske stranke, ki so mi potrdili, da so moji računi o zvišanju doklad na užitno točni.

Poročevalec dr. Krek je še nekaj govoril in potem se otvorila

specijalna debata.

ki so se je napredni poslanci vestno udeleževali in stavljali razne predloge.

Posl. dr. Novak je stavil naslednji predlog:

Visoki deželni zbor skleni:

Ustanovi se deželna finančna kontrolna komisija, obstoječa iz 8 članov, ki jih voli deželni zbor, in sicer: vsaka izmed obstoječih volilnih kurij po dva člana.

Podrobni odsek posla te komisije in njen poslovnik določi deželni zbor.

Deželnemu odboru se naroča, da izdela zadevno poročilo in je predložil v prvem bližnjem zasedanju deželnemu zboru.

Po kratkih replikah je bilo poročilo finančnega odbora sprejeto in proračun sprejet tudi v tretjem čitanju.

Dolenjske železnice.

V imenu finančnega odbora predlaga dr. Krek:

Viseči dolgovi.

Posl. dr. Krek je poročal v imenu finančnega odbora o poročilu deželnega odbora v zadevi konvertnice deželnega visečega dolga in predlagal: I. Deželni odbor se pooblašča, da v poplačilo visečega dolga, ki se je napravil v letu 1909 do 1913 v pokritje stroškov za investicije, odnosno v pokritje primanjkljajev pri tekočem deželnem gospodarstvu, najame ob ugodnem času na način, ki se mu zdi najbolj primeren, posojilo do svote 4 milijone 400.000 K, katere je obrestovati kvečjemu s 4½% obrestni in vrniti najkasneje v 30 letih. II. Sklepu

pod I. je izpostaviti Najvišjo pritrditeljev. III. O izvršenem najetju posojila je svoječasno poročati deželnemu zboru. Sprejeto.

Dolenjske železnice.

Posl. dr. Krek je poročal v imenu finančnega odbora o poročilu deželnega odbora v zadevi delne uporabe garancijskega zaklada Dolenjskih železnic za tekoče deželno gospodarstvo in predlagal: I. Od denarjev, nabranih v garancijskem zakladu Dolenjskih železnic, je vsoto, ki presega znesek 1.500.000 K, oddati tekočemu deželnemu gospodarstvu. Pri dotičnem obračunu je vpoštevati obveznice z nominalno vrednostjo. II. Od glavnice 1.500.000 K, ki ostane še nadalje ohranjena v garancijskem zakladu Dolenjskih železnic, je vse tekoče obresti, pričeši z letom 1914., oddajati tekočemu deželnemu gospodarstvu. Sprejeto.

Posojilo za dež. elektrarne.

Posl. dr. Krek je poročal v imenu finančnega odbora o poročilu deželnega odbora v zadevi najetja posojila za deželne elektrarne in predlagal: I. Deželni odbor se pooblašča, da v pokritje stroškov za deželne elektrarne odnosno v svrhu dobave obratne glavnice za ta deželna podjetja nalame na način, ki se mu zdi najbolj ugoden, posojilo do svote 2.000.000 K, katere je obrestovati kvečjemu s 4½% obrestni in vrniti najkasneje v 50 letih. II. Potrebščino za obrestovanje in vračevanje posojila 2.000.000 K je pokrivati iz dohodkov deželnih elektrarn, če pa so ti nezadostni, je dotični primanjkljaj pokriti iz tekočih dohodkov deželnega gospodarstva in ga tudi sprejeti v deželni proračun. III. Ločitev uprave deželnih elektrarn od druge deželne uprave se naknadno odobri in deželni odbor pooblasti, da izvrši, kar je v ta namen potrebno. IV. Sklepu pod I. in II. je izpostaviti Najvišjo sankcijo. Sprejeto.

Druga poročila.

Poročilo finančnega odbora o poročilu deželnega odbora o davščini od prirastka in vrednosti nepremičnin v letu 1912 in 1913 se vzame na znanje.

Poročilo finančnega odbora o poročilu deželnega odbora o izporembi zakona z dne 6. julija 1889, dež. zak. št. 15, glede doneskov od zapuščin k normalnošolskemu zakladu: 1. Predložiti načrt zakona se odobri. 2. Deželni odboru se naroča, da načrtu zakona izloži Najvišje odobrenje. Sprejeto.

Poročilo finančnega odbora o poročilu deželnega odbora o milostnem odpisu davščine od prirastka na vrednosti nepremičnin v potrebnih, ozira vrednih slučajih: Visoki deželni zbor skleni: 1. Deželni odbor se pooblašča, da sme v izrednih slučajih po zaslišanju dotičnega občinskega odbora, ako isti na njega pripadajočo davščino na prirastek odnese in odpis iste tudi deželnemu odboru priporoča, izjemoma popolnoma ali deloma odpisati dotično predpisano davščino od prirastka na vrednosti glede onega dela, ki spada od te davščine na deželo. 2. Deželni odbor se pooblašča, da sme na izrecno prošnjo prodajalca davščino od prirastka od-

puštili, če ta verodostojno dokaže, da je bil zaradi na posestvo že popreje vknjiženih dolgov prisiljen k prodaji ter da je dobljeno kupnino tudi v resnici porabil v poravnanje označenih dolgov. 3. Deželnemu odboru se naroča, da predloži dogovorilni se s c. kr. deželno vlado primerne novole v zakonu o davščini na prirastek vrednosti nepremičnin, s kateri naj se omilijo po došednji izkušnji pretrde določbe o izmeri te davščine, zlasti glede na ekonomske razmere kmečkega prebivalstva, in se strože pritegneja špekulantski razkosevalci zemljišč. Sprejeto.

Deželni glavar zaključi sejo ob pol 5. uri zjutraj; prihodnja seja v ponedeljek 2. marca ob 4. uri popoldan.

Protestni shod v Mestnem domu.

Sijajen shod Nar. napred. stranke. — Dvorana nabit polna. — Vsi stojijo zastopani. — Velikansko ogorčenje proti klerikalnemu nasilstvu.

Da protestira proti vsakovrstnim nasilstvom, ki jih v deželnem zboru uganja klerikalna večina z deželnim glavarjem na čelu, je sklical odbor narodno-napredne stranke za večeraj ob 10. dopoldne protestni shod, ki je bil obenem združen s protestnim shodom »Zvezce gostilničarjeve«.

Velika dvorana Mestnega doma je bila natlačeno polna. Prišli so protestirati proti ravnanju in nakanam deželnozbornskih katoličanov, pripadniki iz vseh slojev mestnega prebivalstva in tudi mnogo udeležnikov z dežele.

Ob 10. uri je otvoril zborovanje župan ljubljanski dr. Ivan Tavčar, ki je shodu tudi predsedoval. Pozdravil je vse navzoče in povedal namen shoda. Na to je poročal deželni in državni poslanec g. dr. VI. Ravnhar, ki je v kratkih, jedrnatih, elegantnih besedah označil položaj narodno napredne manjšine v deželnem zboru. Njegove besede so bile protest proti nasilnemu in pristranskemu vodstvu deželnega zbora, kjer se doživljajo stvari, ki jih ne doživlja noben parlament na svetu. V kranjskem deželnem zboru se spodbujajo temelji vsakemu parlamentarizmu. Niti v ogrskem parlamentu se kaj takega ne dogaja. Res se vrše tudi tam nasilnosti, toda poslanci

morejo braniti. Ravno svoboda besede se nam pa v kranjskem deželnem zboru vzeli. Ko se nas od najvišje strani ozmerja, hočemo reagirati, tu nam pa predsedstvo vzame besedo, daje ukor. Če smo proti temu protestirali so izključili našega poslanca iz sej. Ravno predsed. deželnega zbora, ki bi nam moralo dati zadoščenja ima drzno čelo za takšno ravnanje; on, ki je od cesarja potrjen. Kako naj iščemo zadoščenja torej? Ali naj iščemo viteškega zadoščenja od Lampeta, Zajca in Jarca? (Klici: s klofutam! Drugi klici: so preumazani.) Vrhunec nasilnosti je pa razveljavljenje dveh poslancev narodno-napredne stranke, ker je proti zakonu, njegovemu smislu in proti došednji praksi. Klerikalci so, ki teptajo avtonomijo in tudi nimajo nobene pravice sklice-

vati se na avtonomijo. V očigled nasilnostim, ki se vrše, ni nič čudnega, da se je zasljal klic po komisariatu. Vlada je dolžna napraviti red in pomoči zakonu do veljave. To je dolžna sama sebi in slovesu pravne države.

Končno je govornik predlagal resolucijo, v kateri se protestira proti nasilnemu postopanju v deželnem zboru in v katero se pozivlja vlada, da varuje postavno zajamčene pravice prebivalstva.

Kot drugi govornik je nastopil deželni poslanec g. Ribnikar, ki je natančno obrazložil pogajanja v odseku za volilno reformo, kjer so klerikalci kratkodušno priznali, da se jim gre le za to, da mestno prebivalstvo oropajo njegovih zastopnikov in temu pravijo pravno naziranje. V odseku za volilno reformo zastopniki narodno-napredne stranke smo stali na stališču splošne in enake volilne pravice s proporcem. Klerikalci, oni, ki kriče, da je ljudstvo za njimi, se seveda tega boje, kakor se boje tudi razdelitve volilnih okrajev v splošni kuriji na 20 manjših okrajev. Na to je govornik naslikal tok pogajanj, v katerih je narodno-napredna stranka pokazala vso dobro voljo. Klerikalci so stali na svojem in hiteli z vsem, kakor hiti cigan s konjsko kupčijo. Klerikalci so se naravnost cinično obnašali v tem odseku. Pri zahtevi po varstvu volilne svobode so se posmehovali.

Nato je g. Ribnikar prešel k svoji osebi in ovrgel klerikalne laži, kakor da bi bil on tisti, ki je zahteval za Kočevarje mandat! V resnici je pa to bil glavar klerikalne stranke sam, ki je to zahteval.

Pri obeli govornikih so bili zborovalci še dosti mirni, ko je pa nastopil deželni poslanec g. Reinsner in temeljitem, neoporečnem in razumljivem govoru razjasnil nakane klerikalne deželnozbornske večine na žepu davkoplačevalcev, je pa v zborovalcih zavrelo. Gospod poslanec je razkril klerikalno nakano do obisti. Klerikalci so govorili o 105% povišanju deželnih davkov, v resnici je pa tudi 174% zvišanje. In to zvišanje bo nosil povsod ravno največji sloj mestnega prebivalstva. Podražene bodo vse živlenske potrebščine in stanovanja. Kdo bo trpel? Reven! Izvajanja gospoda poslanca Reinsnerja so bila silno temeljita in ni čudo, da so klerikalce zadela v deželnem zboru tako občutljivo, da so psovali, kakor znajo le oni.

V predlagani resoluciji se protestira proti povišanju davkov, ker

Zastopnik gostilničarjev g. Pinjar je prečital na to odgovarjajočo resolucijo, ki je bila tudi enoglasno sprejeta.

G. dr. Novak je nato obrazložil, na kakšen način se pri sejah postopa od strani predsednika deželnega zbora proti nar. naprednim zastopnikom, katerim se ne le odreká beseda, temveč se jim celo odvzame možnost natančno premetriti predloge deželnozbornske večine, ki oznani dnevi red oz. predloži predloge svoje še le tik pred sejo, mesto 24. ur popreje. O gotovih točkah se razprava sploh ne dovoli in se vsaka tozadevna opazka smatra za — žalitev predsednika. Ožigosa oni del klerikalnega proračuna, kjer je govor o »raznih drugih stroških«. O teh stroških se nar. naprednim zastopnikom ne da nobenega vpogleda

in gotovo je, da je to fond za klerikalna korita.

Nato je povzel besedo g. dr. Tavčar, ki je izjavil, da bo prednesel glas ljubljanskega prebivalstva o političnem ropanju pred tistim, ki ima pravico za ves narode. Od tam pričakuje rešitve!

Na to je bil krasno uspeli shod zaključen ob 12. uri.

Goriško.

Glasovanje o učiteljskih plačah v deželnem zboru goriškem je pokazalo, kako sta zadeli druga ob drugo nepremestni smeri: Slovenci za počeženje šolskih bremen, Lahi za okrajne šolske zaloge. Res je, da na prvi pogled plačujejo Lahi več direktnih davkov (ne sicer, kakor laže »Eco del Litorale« ¼, ampak ca. 62%), a to ne more biti merilo za kulturne potrebe. Ali goriški Lahi a la Orzan, Bozzini in veliki hišni posestniki s slovenskimi strankami, južna železnica itd. itd., ali je to vse res laška davčna sila? Ali ne nosimo Slovenci teh denarjev skupaj, ali ni le slučaj, da se davki v tej obliki pobirajo? In končno, ali je davek, ki ga plačujejo tvrde v Trziču, res laški davek? Da plačujejo goriški Lahi več davka kot mi, je bajka, ki sloni na slučajih davčnega sistema. In to zlorablja Lahi, ki kriče, kadar se hoče kake stroške preveliti na deželo. Tu je nepremestno nasprotje med nami in njimi. Mi plačujemo indirektno, oni pa naše denarje neso k blagajni! Zato pa ne smejo biti povsod privilegirani. Goriška deželna uprava nima pod seboj ne cest ne šol. Čemu vruga pa imamo ta luksus, da plačujejo Petarjnu penzijo??!! Šole in ceste morajo pod deželno upravo, prej Slovenci ne smejo počivati!

Poslanec Fon je pri debati o učiteljskih plačah zagrešil nekaj česar se mu ne more odpušiti. Dasi zagrljen (vsaj delal se je, da ne more govoriti na glas) se je oglašil k besedi, da nasprotuje poslancu dr. Gregorinu. Le-ta je bil namreč v svojem govoru trdil braneč slovensko stališče, da je država preupravičena delo dohodkov deželam storila to z izrecnim pogojem, da se bo s tem rešilo peče učiteljsko vprašanje. To je resnica, ki jo vsakdo ve, ki se je le malo zanimal za javna vorašanja. Vlada se je, ob raznih prilikah pozvana, da prevzame učitelstvo, izjavila, da bodo dežele ravno z novimi predkazi zmagale poviške v prid učitelstvu. Seveda zakonite vinkulacije predkazov žal osrednja vlada ni ukrenila v prid učiteljem. Zato pa je goriški Fon čutil potrebo vreči poleno. Nameril ga je učitelstvu, vrzel je pa tudi Slovenstvu! Ako bi iz predkazov morala goriška dežela dati kaj učitelstvu, bi imeli seveda Slovenci več od tega kot Italijani. Naravno tedaj, da je moral vsak pameten Slovenec držati stališče samostojnih poslancev, da mora dežela kaj storiti za učitelstvo. Fonu to ni bilo prav. Srd proti učitelstvu mu je več kot narodna korist. Zatorej hajd, poleno v roke in v boj za — Italijane. Kako se kaznuje izdajstvo?

Telovadni nastop in veselica Sokola v Divači. 21. t. m. je izpadla nad vse pričakovano dobro. Privraket je pokazal »Divaški Sokol« sad delovanja tekem štirih mesecev svojega obstoja. Telovadnica in galerija so se

FRANCE ŠTAJER:

Zaklet maček.

I. dejanje.

Pozorišče: na strehi iz rdečih korcev stoji steklena kletka in v kletki spi lepa mačica.

Maček prileze po strehi, ne vidi mačice in mrmra: »Včasih ponoči se naenkrat prebudim in se zazreš v temo. Tako tiho je vse in temno ter neskončno samotno. Ob takih trenutkih je duša žalostna. — Ah, da bi vsaj sijala luna, ampak oblaki jo zakrivajo. Ah, luna, ti rasteš, pojemaj in se skrivaš, toda moje hrepenenje raste in samo raste vedno bolj v neskončnost. Minilo nama bo življenje: jaz drugod, ti drugod in nikdar, ah, nikoli ne bom pobožal dlazice moje mačice.«

Mačica se zbudi in pihne prestrašeno.

Maček: Zdi se mi, da sem čul glasove; toda noč je temna in jaz ne ugledam ničesar. Ah, da bi vsaj sijala luna, ah, da bi razplihal vetrič oblakel!

Mačica: Kukuc, kukuc!

Maček se zadene ob kletko in pihne prestrašeno trikrat zapovrstjo.

Mačica: Ali se čudiš? O, prav je, da se čudiš. Kdo bi se ne čudil? Jaz sama se čudim najbolj, zakaj so me zaprli v stekleno kletko. Ko pa minejo pomladanske noči, so rekli, bom zopet prosta in svobodna!

Maček: Oglejte, glejte, oh, par-don, jaz te žalibog ne vidim. More-

biti bo kmalu posijala luna, kajti vetrič piha, zdi se mi, da te poznam, ampak morebiti te zamenjujem. V temi se naglo zamenja. Meni se je že dostikrat pripetilo, da sem zamenjal koga. Nekoč na maškardi sem zamenjal ministrskega predsednika z zunanjim ministrom. Ampak predpustom to ni bila ravno taka nesreča. Nerodnejše je, če človek sam sebe zamenja, kakor se je na primer ob časih, ko še ni bilo ne duha ne sluha o predpustu, ogrski ministrski predsednik grof Tisza zamenjal s srednjeveškim vitezom in se dvobojeval tako ognjevitvo, da so celo japonski petelinčki na oslovskem gnju obstali in zijali!

Mačica: Predpust je minul, in pust je že pokopan, toda ti si še vedno pust, razumeš, pust, siten, dolgočasen!

Maček: Človek ni zmerom dobro razpoložen in še manj maček. Ako pa ima maček — mačka, potem, o potem —

Mačica: Če imaš mačka, poldi spat, pa kar preč!

Maček: Čaka! malo, glej, veter piha in razganja oblake —

Mačica: Ah, kako lepo, glej, kako lepo je posijala luna!

Maček: Oh, luna, do smrti ti bom hvaležen, ker si mi odkrila to lepoto. Oprostila lepa mačica, ker sem te dolgočasil. A zdaj šele razločim tvojo lepoto! Ko bi vedela, kako dolgo te že ljubim!

Mačica: Jaz te poznam, toda ravno zato, ker te poznam, te ne ljubim! Ti si namreč teneč Nedavno

so poročali časopisi, da si skočil z mostu v reko.

Maček: To nisem bil jaz. Tistemu gospodu je bilo ime: Feliks, po slovenski Srečko! Samo zato, je bil tudi tako srečen, da se ni ubil! Samo začetnice imava enake. In časopis je priobčil samo začetnice. Resnično, vsi so mislili, da sem bil jaz tako tenktenk...

Mačica: Rada verjamem, ker ti si prefigast, da bi skočil iz stola na tla! Ampak v časopisih so pogosto druge novice, ki se tebe tičejo. Vsak dan se tebe kaj tiče! Resnično se te tiče marsikaj drugega. Tiče se te in tiče kaj drugega.

Maček: Ravno resnično ne! Če so bili kakšni špasi, ampak zares ne! Ampak povej rajše naravnost, zakaj praviš: »tiče in tiče!« — Čemu molčiš tako sramežljivo? Odgovori, prosim! Jaz te rotim, da mi odgovoriš! — No, morebiti sem pa uganil sam! O mačica, ali si zato rekla: »tiče,« ker bi rada jedla tiče? Povej odkrito! Glej, zelo te ljubim in bom šel na lov ter ti prinesel živega slavčka, da ti bo pel, med tem, ko ga boš trančirala. Ni tička, ki tako sladko poje in okusno diši!

Mačica: Slavček morebiti res lepo diši, ker poje v dišečem grmovju, ampak ti ne dišiš lepo. Skozi steklo čutim in duham.

Maček: To je samo momentano. Prej sem obril nekega kozla in zato tako smrdim. Resnično, ne smrdim zmeraj. Ko se bom dobro okopal, bom dobro dišal. Ampak kozlov ne bom več bril in cukal za brado. Za

zahvalo me je namreč parkrat bušnil! — Toda ti res ne veš, kako vroče te ljubim! Vsaj enkrat bi te rad objel, toda napoto dela steklo!

Mačica: Kako bedasto govoriš; če te bom dolgo poslušala, bom jaz stekla ...

Maček: Čaka! grem rajše jaz, da ti prinesem lepega tiča. Zmeraj praviš: »tiče in tiče.« Ali bi ti ugajal divji petelin? Nekoč sem ga vjel živega. To ni umetnost, če ga lovec ustrefi, ko peje; kajti petelin je gluhi, ko poje! Ampak moj divji petelin je molčal, niti besedice ni znil. Takrat sem jaz pel, o mačica, tako sladko sem mijavkal, ker sem mislil na tebe in hrepenel po tvoji ljubezni. Petelin pa je molčal in poslušal mene. Bil je grozno zamišljen in zatopljen; tako sem ga ujel lahko.

Mačica: Danes si popolnoma trapast. Jaz te ne morem poslušati. In tako grd si danes.

Maček: Jaz sem zmeraj grd. Ampak danes sem bled, ker imam mačka!

Mačica: Ti nisi nikoli rdeč, niti tedaj, če kvantaš! Ampak danes si pepelnato siv!

Maček: Mačka imam. O mačica, kako neskončno te ljubim! Glej, luna sije in tvoja dlazica se sveti čarobno. Toda žalibog ne morem urediti v tvojo kletko. Ah, kako bi bilo fletno, verjemi!

Mačica: Besede, besede in zopet same besede.

Maček: Glej, vetrič piha — to je skoro burja, ah, tvoja kletka se maje, o mačica, zdaj se bova objela.

Mačica pihne ogorčeno, burja pa prevrne kletko in jo butne s strehe.

Maček se skloni čez rob in se zjoče: »O mačica, moja lepa mačica, ne gane se! Li res umre vsakdo, ki vzljubil sem ga v duši? Ah, tak žalosten konec. Ampak zdaj so postni dnevi. Pust je pust, in post je post. Žalost pa je žalost. O, mačica, moja lepa mačica.«

2. dejanje.

Pozorišče: pošastna pokrajina, grebenasto skalovje, razrita steza.

Pust spi na stezi z debelo glavou v suhem jarku.

Maček prileze skrokano in žalostno in modruje sam pri sebi: »Dobro si vino, zdravilo starcev, krepčilo trudnih, bodrilo obupanit. Bog te je ustvaril, o vino. Vse je Bog ustvaril! Ampak Noe je iznašel vino. Ni poznal tvoje moči. Morebiti bi Noe ne iznašel vina, če bi vedel, kako bo zapeljevalo veseljake. Toda Noe ni vedel ničesar in ni slutil ničesar. Če bi sploh kaj vedel, bi nikdar ničesar ne iznašel. Njemu se je posrečilo. In ko je spoznal, da je vino dobro, ni bil več trezen. Bil je strah policije. Noe je sovražil vodo. Nikdar se ni umil. Zato ga je hotel Bog kaznovati in je poslal ogromno vode na zemljo. Toda Noe ni maral vode. On je pil vino in v pijanosti je iznašel barko. Noe se je rešil na barki, nas pa bodo uničile barke. O, zakaj je Noe iznašel barko in vino! Če bi Noe vina ne iznašel, bi jaz maček ne vozil barke; in če bi Noe ne iznašel barke, bi davkoplačevalci

Gostilna. Anton Ivančič Buffet.

TRST. Andemo de Toni, via Nuova 5. TRST.

Tržaškemu občinstvu in v Trst prihajajočim Slovincem j mčim za pristna istrska, vipavska in dalmatinska vina, kakor tudi vedno sveže pivo in izborno mrzlo in gorko kuhinjo.

Kinematograf »Ideal«. Obletnica bitke pri Oeversee, ki se je praznovala v Gradcu in Princ Wied na Dunaju prinaša Pathe žurnal v tork v kinematografu »Ideal«. Poleg tega tudi še neprekinljivo džungeldramo v dveh delih »Strahote džungle« in veseloigro »Moric in vesela vdova«. Danes zadnji dan krasne veseloigre »Kolodvorski hotel«, ki je te dni povzročala bučen smeh.

Trst.

Po karnevalu. Nekdo je v nekem listu napisal učeno razpredeno poročilo o ginevanju in umiranju italijanske karnevalske kulture. Razpravica je bila primerna za pepelnicega mačka. Sicer damo možu v marsičem prav; toda prenostranski ne sme biti v takih filozofičnih razmišljanjih. Ošvrkniti bi moral tudi one nagnusno našemljene figure, ki so bile v obraz najelementarnejšim pravilom estetike, figure, za katerimi so se skrivali tudi drugi, ne pa samo italijanski element. Dovedati bi bilo treba takim stvarcam, da ne napravljajo najboljšega vtisa na splošno javnost, zlasti, ker po takih figurah človeštvo sodi vse ostale. Basta!

Tržaški Hrvatje so jeli z vsemi močmi delati na to, da dobe v Trstu hrvatsko ljudsko šolo. Ne gre za to, da bi to šolo vzdrževala vlada, ker od današnje vlade nimajo Slovani ničesar pričakovati — saj niti nam Slovincem ne da v Trstu niti ene ljudske šole — namreč se snuje nova hrvatska ljudska šola na podlagi samopomoči. Hrvatsko šolsko društvo v Trstu zbira vinar za vinarjem in kadar bo nabranega zadostno denarja, takrat se prične z zidanjem hrvatske ljudske šole, katero bi pravzaprav morala ustanoviti in vzdrževati vlada. Da vlada tako postopa, to je sramota, ki jo mora priznati ves kulturni svet. Če pa kdo te sramote noče priznati, je to znamenje, da je dotičnik prava barbarska prikazen. S to nečastnostjo, ki je gotovo v posmeh vsaki kulturi, se dičijo naši tržaški Italijani, ki se sicer pri vsaki priliki prištevajo h kulturnim narodom in imajo zmeraj na jeziku, da so sinovi kulturnih Rimljanov. Ti Italijani vedo, da se postavi hrvatska ljudska šola z denarjem, darovanim v ta namen hrvatskemu šolskemu društvu v Trstu. Pa vendar se tako jeze! Kaj pa bi šele nastalo, če bi financirala to šolo vlada, ki je za to poklicana? Italijanaš bi menda znoreli od same jeze in zavisti. To je italijanska kultura in naj se le ponašajo z ujo! Hrvatje in Slovinci pa bomo šli svojo pot naprej in si bomo sami ustanavljali potrebne narodne šole, dokler vlade ne prisilimo do tega. Toda pride čas, ko se bo vse to nad vlado temeljito maščevalo — pa tudi nad našimi narodnimi nasprotniki. V tem prepričanju gremo naprej do naših ciljev, Italijani pa naj se le jeze, kolikor hočejo.

Nov slovenski dnevnik v Trstu. Dne 9. t. m. prične pod imenom »Jugoslavija« izhajati v Trstu nov slovenski dnevnik. Izhajal bo zvečer in bo stala posamezna številka 4 v. List bo pisan v jugoslovanskem in strogo demokratičnem duhu.

Nov advokat v Trstu. Govore, da odpre v krajem svojo odvetniško pisarno dvorni svetnik v poklju dr. Obuljen, dosedanj eksponent kranjskega klerikalizma v Dalmaciji. Mož se je tudi produciral na lanskem katoliškem shodu v Ljubljani.

Iz občinskega sveta je izstopil dr. Guido Liebman. Ta odstop se menda ni izvršil po lastni volji tega moža, ki je splošno znan kot zagrižen nasprotnik Slovencev; brzkone je zagrešil kaj črnega. Če je temu tako, potem je moral biti pregrešek že zelo hud, ker bi ga drugače ne bili zapodili. V našem občinskem svetu uganjajo namreč Italijani velike lumparije, nezakonitosti, pa vkljub temu prav trdno sede na svojih stolčkih. Če pa je lumparija že preveč očitna, jo je seveda treba ublažiti.

500letnica ustoličenja koroških slovenskih vojvod bodo slavili tržaški Slovinci dne 4. aprila. Ob tej priliki se vrši veliko manifestacijsko zborovanje za obmejne Slovence. Natančen spored naznanimo pravočasno. Ta ideja je gotovo velike važnosti. Ljudstvu se bo predočilo, kak je bila naša preteklost in za koliko smo v 500 letih nazadovali. Marsikdo, ki je do danes spal, se bo, videvši naše nazadovanje, vzbudil in navdušil za narodno borbo. Že leti bi bilo, da bi se vršile slavnosti 500letnice ustoličenja koroških slovenskih vojvod po vseh slovenskih pokrajinah. Ta žalostna 500letnica mora povzročiti v nas preobrat, prerjenje! Naš odpor proti potujočanju in narodnemu suženstvu se mora podvojiti.

Lastna žena ga je dala zapreti. Te dni je bil aretiran in vtaknjen v zapor Jožef Trampuš, star 39 let in stanujoč v ulici S. Michele 35. Aretiran je bil na prošnjo njegove lastne žene Jožefke, stare 29 let. Ženska je prišla na inšpektorat v ulico Mude vecchia, kjer je povedala, da je zapustila moža pred kakimi desetimi dnevi, ker ni mogla več vztrajati z njim. Preselila se je k svojim staršem v ulico Donato Bramante, 11. Njen mož pa hoče na vsak način, da se povrne k njemu, a ker ga ona ne posluša, jo zaseduje ter pravi znanec, da jo ustrelji; pri sebi nosi nabit samokres. — Na policiji je tudi povedala ženska, da je pripeljal njen mož na svoje stanovanje našopirjeno malopridno žensko in je počenjal z njo razne pohujšljivosti pred lastnimi otroci, kateri so ostali pri njem, in sicer dva dečka, ki sa stara 5 in 7 let ter deklica, stara 13 let. Tožiteljica je izjavila na policiji, da ima priče za vse te nesramnosti, katere pa hoče navesti šele preiskovalnemu sodniku. — Policija ni pomišljala in je nepoštenega moža zaprla.

napolnile do zadnjega kotička, tako, da je preostal telovadecem le najmanjši prostor, kar ga je mogoče odmeriti za telovadbo ene vrste. 200 vstopnic je bilo prodanih k telovadbi. Posetila sta nas tudi po en brat goriškega in ljubljanskega Sokola. Domačini in ožja okolica so bili častno zastopani. Točno ob 5. uri zavrata tamburaški zbor sokolsko koračnico in vrsta osmih telovadcev prikorača k orodju. Točen nastop cele vrste in izvajanja vaj poedinih telovadcev so nadkrija vsa pričakovanja gledalcev, posebno pa več onih tujih narodnosti, ki so prišli k telovadnemu nastopu. Nastopila je vrsta in žela pri odkorakanju navdušeno in burno pohvalo, spremljano po zvokih sokolske koračnice. Po polurnem odmoru se je vprizorila veseloigra »Raztresenca«, ki je splošno ugajala in gre vsa hvala pridnim igralcem in režiserju. Ubrano petje moškega zbora po končani igri je bila zadnja točka, ki je pripravila veselo razpoloženje za večerno veselico in ples. Za hip se je dvorana izpraznila, da se jo pripravi za ples, med tem so gostje v prostorih brata staroste pridno iskali sreče v bogato dotiranem srečlofovju. Kmalu pa so zvoki pridnih tamburašev zvalili mladino nazaj v dvorano in še marsikatero stare kosti so izvajale okroglo gibe kakor pred davnimi časi. Kdor je še ostal hladnokrven, tega sta vrla brata Longin in Benjamin s svojimi dvospevi spravila v dobro voljo. Tako je šlo vse v najlepšem redu, le neki usiljivi pek je hotel na vsak način spraviti v modo svoje, na poseben način pečene in predpustno zaviljene preste. Ko je vse prodal, je veselje še bolj narastlo, kajti vsak kupec je prišel do prepričanja, da mu bode presta najbolje teknila, če jo obesi na svoj nos. In naprej je šlo v veselju, dokler ni zmanjkalo časa in prodajalcem materiala. Vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k lepemu moralnemu ali gmotnemu uspehu te prireditve, bodi na tem mestu izrečena najlepša zahvala. Na večstransko željo se ponovi v nedeljo dne 1. marca t. l. nastop telovadcev, igra in petje. Tudi brata Longin in Benjamin bosta še enkrat povedala v dvospevu svoje življenske dogodke. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina za odrasle 50, za otroke 20 vinarjev.

Dnevni pregled.

Skandal za skandalom. Danes se v Marmaroš-Sigetu proglašajo razsodba nad 50. nedolžnimi ogrskimi Rusi, ki niso storili drugega, kakor da so po svoji vesti molili k bogu. S tem bo konec procesa, ki pomenja skandal za pravne razmere v drugi polovici naše monarhije. Najpreje je mažarska pravica pognala pred sodišče 188 oseb in jih obdolžila, da so se združili zato, da bi se odrgali od ogrske in s pomočjo prestopa v pravoslavje se pripravili za združitev z Rusijo. Polovico teh »velezdajalcev« je sodišče izpustilo takoj v začetku procesa. Velezdajalci so bili nedolžni. Potem so jih odpustili zopet 20, tako, da jih je ostalo naposled le 70. Nato se je umakala tožba zopet proti 26, tako da jih je sedaj okoli 45 še pred sodiščem in ti pričakujejo razsodbe. Obsojeni bodo, ker to hoče mažarski Tizsa. Toda nedolžni sol Rumunski pravoslavni

ne imeli mačka hudega, neprestanega mačka! To bi se moralo reformirati. Ampak reforma? Hm, čudna beseda! Kadar se človek ne domisli, kako bi skuhal boljše dovtip, pa reče n. pr. bomo reformirali volitve. O, hudiča, kaj pa počne ta pijanec v jarku? Vendar ni to reforma? — Ma tata ne! kaj delajo? — Pust: Muba pijana, ali ne vidiš, da se peljem? — Maček: Veseli me, da poznate ta vipavski dovtip. Vsak pegam ga že čivka! — Pust se zbudi: »Kakšen dovtip? O, vraga, ali se ne peljem? Meni se je zdelo, da se peljem. Na lepem vozu sem sedel in vlekla sta ga osel in mula. Ne, narobe, mula in osel. Ne, tele in mula. Pardon: vlekla sta ga osel in tele. — Maček: Mene ne boste vlekli dolgo za nos. — Pust: Jaz ne vem drugega, nego to, da je bil voznik tele, ker me je stresel iz voza. Oh, da bi stresel obenem tudi albanska darila. Veš, maček, prinesli so mi vrečo soli, eno kobiljo vode, in en tigelček zemlje. To je predpusten običaj albanski, so rekli. V tigelčku je bila vsajena cvetka, še v popkih. Tudi listkov še ni imela. Oh tigelček je tukaj, hvala Bogu. Poglej, maček. — Maček: Resnično, ampak ta cvetka ima tako znan duh. Jaz imam dober nos. Bomo pogledali! O, vraga, to je repek od miske. — Pust: Smola, smola, smola. Ampak soli je bilo škoda. Bog ve, kam jo pelje.

duhovnik Avreljan Motin je s svojimi pričevanjem dokazal nedolžnost vseh ogrskih Rusov. Dejal je v bistvu: Že pred 7. leti so se ogrski Rusi obrnili nanj s prošnjo, da bi bil sprejet v naročje pravoslavne cerkve. Toda katoliški duhovniki jim niso hoteli dati potrdila, da so izstopili. Bilo jim je za bisago. Ogrski Rusi niso stali na tem, da bi prišli pod rusko pravoslavno cerkev. Bili bi radi sprejeli tudi rumunskega, da celo ogrskega pravoslavnega duhovnika, samo, da bi prišli izpod odurnih katoliških duhovnikov. To pričevanje je izpodbilo marmaroškemu procesu politični motiv in s tem je celo obtožba raztrgana na kosce. Toda še neka druga okolnost je tu, ki določno dokazuje, da verško gibanje ogrskih Rusov nima čisto nič skupnega z narodnim in političnim gibanjem. Ruski list »Nov. Vrem.« piše, da je v interesu Mažarov, da ustanove mažarsko pravoslavno cerkev, da bi mogli k njej pristopiti tudi ogrski Rusi. Ruski nacionalni list izroča ogrske Ruse verski madžarizaciji. Sedaj je vendar dokazov dovolj, da so Rusi nedolžni. Zato bi bilo prav, da bi bili osvobodeni, da ne bo skandal še večji.

Iz Kranja. Ni še dolgo tega, kar smo dobili pritožbo glede kranjske pošte in danes zopet. To je že skrajno, da prihajajo take nerednosti, da se kratkoma pisma zgubljajo ali ne dostavljajo naslovilencu. Bo treba pač glojbe posvetiti v te nečedne razmere. Ali ni mogoče tega odstraniti? Zakaj se ne izgubi vsa pošta? Zakaj vedno od enih in istih oseb. To je že na dnevnem redu. Saj so vendar še večje pošte nego kranjska in ne pride do takih slučajev. Vprašamo ravnateljstvo, kje tiči ta vzrok.

Celje. Pretep med stražnikom in civilisti. Dne 26. t. m. ponoči sta prepevala po Glavnem trgu dva delavca seveda nemčurja; ko pa na posvarilo stražnika nista bila tiha in sta mu odgovarjala, pograbi stražnik enega in ga hoče ukleniti, zato je dobil od drugega z nožem v rebra. Na klic stražnika, pride na pomoč drugi stražnik in potem sta oba stražnika komaj ukrotila zgoraj omenjena pijančka. Uboga nemška kultura!

Celje. Nova zgradba nemške gimnazije je že pod streho. Vprašamo kaj je pa s slovensko? Menda ne bo nič. Lansko leto se je govorilo, da se začne graditi že spomladi, pa še prostora ni. Ravno tako je v Gaberjah pri Celju s slov. ljudsko šolo; najprvo se govori, ne stori se pa ničesar. Vam Slovincem nič, Nemcem pa vse!

Celje. Znano je celjskim Slovincem, da je na poštenem uradu nastavljen neki nemčur, ki uganja svojo vročekrvno germansko politiko s tem, da nahruli vsacega Slovence! Najbolj ga peče, ako je naslov pisan v slovenskem jeziku, ker ne ve, kje je kraj ali pošta. Zato začne nad strankami vpiti, kakor da bi imel s kakimi Albanci opraviti! Mi Slovinci mu povemo, da naj bo na pošti miren in občuje s strankami tako, kakor se spodobi poštenemu človeku v kulturni Avstriji! — Eden v imenu vseh!

Celje. Blizu se 500letnica, kar je bil ustoličen zadnji slovenski vojvoda v sedaj zatranem nekdanjem svobodnem Korčtanu! Zatoraj naj se spomni vsak zaveden Slovenec in Slovenka, revež in bogataš naše prekorišne Ciril in Metodove druž-

be. Slovinci, pokažimo da še živimo, vstajamo iz 500letnega spanja in darujmo za naša slovenska narodna društva, za Ciril Metodovo družbo, da nam zgradi slovenskih sol, ki jih rabimo! Zatoraj Slovinci zbirajte! Mi vstajamo in vas je strah! — Tatvina. Dne 25. m. m. se je splazil neznan tat v podstrešje hiše posestnice-vdove Marije Knoblar iz Zavodja in je vlomil v tam nahajaločo se škrinjo. Odnesele je več perila v vrednosti štirideset kron. Tat je pobegnil po isti poti, kakor je prišel noter, namreč skozi odptino v podstrešju.

Ljubljana.

Kdor je pozabil včeraj kupiti »Bodečo Nežo«, naj jo kupi danes. Številka je tako lepa, da jo bo vsak z veseljem shranil. Mislimo, da dobro blago se samo priporoča. Pošilji te tudi znancem, ki bodo veselili »Bodečo Nežo«.

Sljajen shod in sljajen finančni načrt. »Sljajen shod« je prišel pri nas nekako že v pregovor. Ako so o katerem shodu more reči, da je sljajen, se je to moglo reči o večerajšnjem shodu v »Mestnem domu«. Ta shod je bil tako sljajen, da je popolnoma zatmel sljajnost finančnega načrta S. L. S.

Stranka nekdanjega Pihtlerjevega kvadra je nazval dr. Tavčar klerikalno stranko. Kajti s tem, da bodo z davki podražili vino, bodo klerikalci ljudi gonili — k šnopsu. To je žalostna za stranko, ki se hoče s »Sveto vojsko« boriti proti alkoholu. »Namen posvečuje sredstva« so rekli jezuiti — toda na tem so — propadli.

Veselje je bilo gledati ljudi, ki so včeraj dopoldne hiteli na shod. Zanimivo je bilo pri tem videti tudi take, ki so šli doslej s klerikalci. Marsikdo je namreč spoznal, kako neumen je bil, da je držal s klerikalci. Shod ga je o tem še boljše poučil. Počasi pride spoznanje.

Kdo naj plača viuski davek. Že par dni po naših gostilnah ni drugih pogovorov, kakor o novih deželnih davkih. Tudi včeraj so se zunan na izletih Ljubljanci jezili nad klerikalci. Neki gostilničar je rekel, da naprednjakom vina ne bo podražil, ker niso volili klerikalno, pač pa klerikalcem, ki so izvolili take poslance, da so jim živila podražili.

Kdor pozna našo Ljubljano in kdor je videl letošnji predpust, ta je lahko opazil, kako se na vseh konic in krajih varčuje. Tudi letošnje veselice so se vršile v znamenju varčnosti. Vsi prireditelji, so pazili, da je bilo vse kolikor mogoče poceni, ker bi sicer ne bilo občinstva. In zdaj pride neki Jarc in pravi, da inajo Ljubljanci mnogo denarja, ker hodijo po veselich. To je nesramnost, ki si jo more dovoliti le kak Jarc. Torej se vsled klerikalne zapeljivosti Ljubljancan niti pred pustom ne bo smel malo razveseliti. Seveda takle Jarc lahko gobezda, on je priženil 80.000 K, ima proforsko plačo in vleče dijete kot deželni in državni poslanec (čeprav na Dunaju kozle strelja. Op. stavca!) Zračunajte koliko pride Jarcu na dan. In tak »zastopnik ljudstva« si upa Ljubljancanom očitati, da lahko plačujejo klerikalne dolgove, ker hodijo na veselice! Ga bo že minilo!

Maček: Kjer jo manjka! — Veseli bodite, da jo pelje. Sol je slab simbol, kajti sol pomeni: »pojte se solit!«

Pust: Ti proklet maček!

Maček: Ne proklet, ampak zaklet! Jaz sem bil nekoč človek, veste, pravi človek, toda zdaj sem zaklet! —

Pust: In jaz sem bil pust — toda so me prgnali! Še voznik me je stresel iz voza. Žalostna je najina usoda! —

3. dejanje.

Pozorišče: morska obal, na levi gostilna.

Ezav-paša: Brbomdiribomdiri bondado... Brbomdiribomdiri bondado... Aje! Ojoj.

Izo Mulotinc: Strezni se no, ali imaš še zmeraj mačka?

Ezav: Brbomdiribomdiri bondado... rrr — rrr ost — Krr — krr — ofitet skiški — paaaa njonjo. Ojoj.

Mulotinc: Ali si postal futurist? Dunaj te je pokvaril. Danes si grozno dolgočasen! Vse so ti hoteli razkazati na Dunaju, ampak ti neumna stréla si

čepel na na »Kärntnerica«, kjer se šetajo lepe dame in zijal ter ščipal, šlatal...

Ezav: Brbomdiribomdiri bondado!

Mulotinc: Kako čuden si danes, kakor bi bil obseden. Ali je zlezal hudič vate ali pa maček pepelnični! Kdo ve! — Čuj, Ezav: glavav vojvodine zadovoljni Krančev je delal, da bi se rad pogajal s taboj in sploh z Albanci, da bi se preselili na Kranjsko kajti potem bi ministri na Dunaju poslali Krančjem kar telegrafično milijone!

Ezav: Brbomdiribomdiri bondado! propropo rarara! čun — čun — čun!

Mulotinc: Tu imam šestanek, ampak dolgo jih ni! Počakalva v gostilni, da si kuriraš mačka!

(Odideta v gostilno.) Morje pluska ob skale in galebi kriče. Krasen solnčen zahod. Nato se pripode odnekod oblaki. Naglo se zvečeri in nastane temna noč.

Maček pripelje kariolo ali »šaj-trgo« ali po slovenski: samokolnico — in v njej sede glavav z lampo, začec z rdečim fanezom, in pegam brez Lambergerja, seveda!

Glavar: Gospoda, na cilju smot! Kaj bi se dolgo razgovarjali, saj veste! Proračun — dolgovi — milijoni — mijav, mijav!

Maček: Proračun, ojoj, dolgovi, aaj milijoni, milijoni, milijoni mijav, mijav, mijav!

Glavar: Glede Albancev sem se spotoma premislil. Recimo, da bi se res preselili na Kranjsko — hm — te strele bi vendar gotovo samo ropali in posiljevali naše Johance ter Bogumile!

Grof Aelon pride od desne, zelo žalosten in izgine v temni noči, kakor senca, monotono, enolično vzklika: »Ezav, Ezav, zakaj si me zapustil! Ezav, Ezav, kje si — Eza — av, av — av!«

Pegam: Mož ima mačka.

Glavar: Molči no! Torej gospoda, z Albanci pravzaprav ni nič! Navsezani smo nase! Morebiti nam bo sreča mila! Kopljimo šac, kopljimo zaklad! — Hej, zatec! Ti slišiš travo rasti! Nasloni uho na zemljo in poslušaj, če ne raste v globočini kak »šac!« In ti lampa, sveti mu, no, da bo boljše slišal!

Zalec: Saj bi poslušal; me pa janzet moti, ker grize kamilce in tav-zentrože!

Glavar ni slišal dobro: »Tav-zent?! O strela! Tav-zent si našel? Za silo bo že!«

Maček: Mijav, mijav! — Zalec: Tav-zentrože — rože! **Glavar:** Idi k vragu z rožami. Meni je za znoreti. Jaz bom skočil v vodo. **Janez:** Lampa, posveti mi, no!

Glavar si odgne hlače, pa ko zapazi, da nima plavalnih hlač, si brž zapne sramežljivo hlače!

Maček: Mijav, mijav! **Ezav** paša pride iz gostilne in mrmra: »Brbomdiribomdiri bondado!«

Glavar: Nič ne bo! Gospod Ezav paša, ali se bova pogodila? **Ezav** odhaja zopet v gostilno in mrmra: »Brbomdiribomdiri!«

Pegam: Ali naj bo to dovtip? Jaz vas prosim, ekscelencia Ezav, da poveste posebel, če je to dovtip! Kako naj sicer vem, kdaj naj se smejem!

Maček: Mijav, mijav, stvar je resna, mijav, mijav!

Glavar: Smeh je odveč! Kopljimo šac, strele! Z Ezavom ni nič! Kopljimo šac, da nas ne bi vzel vrag! — Ali je vse mačkasto?! Kopljimo šac, sicer bo polom — polom — polom — polom!!

Ezav poje v gostilni: »Brbomdiribomdiri bondado!«

Maček: Mijav, mijav... pust je prgan — Kje so milijoni? tjavendan dolgovi mijav, mijav... Oj, kle bon; jemav da bo'n doklade dajav!

Sraka. Zaprli so te dni neko Marjo Turšič, strežnico, staro 32 let. Ta ženska je pospravljala pri raznih družinah in tudi v nekaterih javnih lokalih, a povsod, kjer se je nahajala v službi, je kradla na debelo in drobno. Vse ji je prišlo prav, bodisi denar ali obleka, posoda ali lepoteče. Dolgo časa ni nihče slutil, da ima Turšič dolge prste, sedaj pa je policija razkrila to njeno svojstvo. Kogar zanima, naj čita, kako delavna sraka je bila ta ženska. Družini Gasparsis v ulici Giulia 49, je odnesla cel kup perila, srebrno uro in zlato verižico ter nekaj drugih drobnih reči. Kuharici gostilne »Cacciatori« je ukradla denarnico s 400 kronami. Pri družini Dibisogni v ulici Cavana je odnesla denarnico s 5 kronami, pri družini Belli na Barriero 32, bankovec za 20 K in več kuhinjskega orodja; gospe Karolini Verzegnassi je odnesla par uhanov z briljanti, vrednimi 1400 K. Tisto jutro, ko je bila aretirana, je ukradla pri družini Nardin v ulici Cavana več kave, sladkarij, nekaj obleke in 5 K povrh. Pred kratkimi je odšla tudi v Ljubljano, kjer je tudi izvršila nekaj tatvin, ko pa jo je začela zasledovati ljubljanska policija, jo je odkurila brž zopet v Trst. — Policija je izvršila hišno preiskavo pri njej ter je našla celo zalogo raznega pokradnega blaga in perila. Našla pa je tudi več zastavnih listkov raznih zastavljenih dragocenosti iz katerih je razvidno, da je prešla za zastavljeno blago nad 1000 K.

Pred tukajšnjim sodiščem je bil obsojen Bortolomej Svara, star 26 let, oče treh otrok. Sodišče ga je obsodilo na 1 leto ječe, ker je v ločilu v noči od 7—8. novembra v trgovino Salvatora Sabbadinija, odkjer je odnesel 4 fot. aparate, 13 daljnogledov, 8 električnih žepnih svetilk, 2 žepna žigalca, dva stroja za brije, dve posteljni ogrođji iz kovine in še nekaj drugih reči v skupni vrednosti 845 K 10 v. — Obdolženec je dejal, da je bil prisiljen krasti, ker je bil brezposeln in družina lačna. — Svara je bil aretiran dva dneva po izvršeni tatvini. Izsledil ga je nadzornik pol. agentov Titz, ki je sklepal, da je avtor tatvine najbrže Svara, ker je stanoval blizu Sabbadinijeve trgovine in je bil znan kot izbršen ponarejevalec ključev. Titz je izvršil hišno preiskavo in našel v Svarovem stanovanju več pokradenih reči iz trgovine Sabbadinija. Tako je prišla tatvina na dan.

Gonja za laškim svetrovcem Barufaldijem.

Iz Devina se nam poroča: Od kar se pojavljajo vlomi v tržiškem okraju, se oblastva mučijo, da bi dobila v pest zločince. Na čelu teh stoji Barufaldi in Debiasi, ki bivata skoraj neprenehoma v Trziču, katerih pa radi njune rafiniranosti ni bilo mogoče dobiti v pest. Večkrat sta že bila opažena od znancev, toda vsakokrat sta izgledala drugače, bodisi, da sta menjala obleko, bodisi, da sta si nataknila umetne brke ali podobno.

Pred par leti je bil Barufaldi v Trziču zasledovan od orožnika; v skrajnem hipu se je pa drzno pognal na strešno cev in iz III. nadstropja splezal ter pbegnil.

Danes (27. febr.) pa se je pojavil v Devinu v gostilni nasproti postaje. Ker se je zdel sumljiv, obvestila je gostilničarka orožnike, nakar se je podal nemudoma orožnik Paladin k njemu. Kakor hitro je zloglasni Barufaldi spoznal kritičen položaj, segel je po revolver; tedaj je začela huda borba med zločincem in orožnikom, ki ni imel nobene pomoči,

ker ni bilo v bližini nikogar razun gostilničarke. — Vrgla sta se po tleh in zločincem se je posrečilo sneti orožniku bajonet; s tem ga je poškodoval po čelu in roki, nato je zbežal čez vinograde, njive in kamenje proti cesti (omeniti moram, da je gostilna, v kateri se je to godilo, oddaljena od vasi).

Nato se je začel lov za zločincem.

Orožnik Paladin je dvakrat ustrelil za zločincem, ki se je znal spretno skrivati med visoko skalovje. Nato je tekel orožnik za njim in kričal ljudem, ki so bili na cesti, naj ustavijo tatu. Dva Devinca sta ga hotela prijeti, zločinec pa je nameril na njiju revolver in dvakrat ustrelil brez uspeha. Potem je skočil na drugo stran ceste ter skakal oziroma plazil po skalovju proti morju. Ko je prišel do 80 metrov visokih sten, ki v divji romantiki padajo proti morju, prišel je v doseg tudi orožniku Paladinu, ki je kljub temu, da je bil ranjen neumorno sledil in obvestil tudi drugo orožništvo in vaščane; začelo se je iskanje po strmih stenah med Devinom in Sesljanom, ki je trajalo do trde noči. Preiskale so se vse votline, razpoke, dolbine in koti, a zaman, doslej ni bilo za zločincem najti drugega kot par krvavih sledov. — V gostilni, kjer se je vršila borba med orožnikom in Barufaldijem, je ostal njegov klobuk, površnik, v katerem je ostala njegova in tovariša Debiasijeva fotografija, ter vrečica z orodjem, ki mu je služilo za njegova hudodelstva t. j. svedri, ključ, vijaki itd. — O nadaljnjem zasledovanju in uspehih poročamo.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

POLOŽAJ KRITIČEN.

Praga, 1. marca. K današnji seji nemških poslancev s Češkega so se sešli agrarci, nemški radikalci, ljudska stranka, krščanski socialci in zastopniki nemških delavcev. Zastopniki posameznih strank so podali izjave o položaju. Wolf je dal v ime nemških radikalcev izjavo, da se njegova stranka na temelju vladnih predlogov ne more spustiti v pogajanja. Izjavil je tudi, da si pridrži svobodo postopanja. Na to izjavo so nemški radikalci zapustili zborovanje. Ostale stranke so tudi izjavljale, da so vladni predlogi za nje nesprijemljivi in pozivljajo v resoluciji vlado, da predloži nove predloge, ki bodo za Nemce vsprejemljivi. — S tem so pa nemško-češka pogajanja razbita, in vlada bo najbrže izvajala posledice. Govori se o demisiji Stürgkhovega kabineta.

KRIZA PRENEHAVA — BERCHTOLD ODSTOPI.

Dunaj, 1. marca. Kakor smo že često poročali, bo Berchtold, kakor hitro mednarodna kriza preneha, odstopil. Sedaj se zopet širi po Dunaju glas, da odstopi. Vzrok odstopa je baje, to da se hoče Avstrija izmiriti z Rusijo, v ta namen mora iti v pokoj Berchtold in Sazonov.

ATENTATORJI.

Bukarešt, 1. marca. Policija poroča, da ima dobrečinske atentatorje. To sta dva besarabska rumunska študenta. Eden se imenuje Theodorov, tega imajo. Drugi se je po potom časopisja prepričal, da so mu za petami, in za to je pravočasno zbežal. (To je korist čitanja.)

EPIROTI SE DRZE.

Valona, 1. marca. Mednarodna kontrolna komisija je dobila iz Korfa poročilo, da so Epiroti v Argisokastru sklenili, da ne priznajo albanske vlade in da bodo svojo neodvisnost branili do skrajnosti.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisemnim vprašanjem le priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

F. Žagar, Ljubljana, Stari trg 32 naredi čepice tudi, ako se prinese blago. 1660—1

Dobro upeljana, veliko let obstoječa, prvovrstna

krojaško obrt

z obširnimi krogi najboljših stalnih naročnikov, na najbolj prometnem kraju v Ljubljani, se vsled boleznih za fakturno vrednost takoj proda. — Pisemne ponudbe na »Prvo anonimno pisarno«.

Prva delavnica

v Ljubljani za popravila

vseh vrst čevljev

Hitra in trpežna izvršitev po nizki ceni. Prešernova ul. 9 na dvorišču.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo od 20. febr. do 27. febr.

	Cene v kronah	
	od	do
1 kg govej. mesa I. vrste	1.60	1.80
1 " " " II. " "	1.40	1.60
1 " " " III. " "	1.20	1.40
1 " telečjega mesa	1.80	2.00
1 " prašičj. mesa (sveže)	1.60	2.00
1 " " " (prek)	1.90	2.20
1 " koštrunovega mesa	1.40	1.50
1 " masla	2.60	2.80
1 " masla surovega	2.60	2.80
1 " masti prašičje	1.80	2.00
1 " slanin. špela (sveže)	1.52	1.80
1 " slanin. prekajene	1.90	2.00
1 " sala	1.76	1.94
1 " čajnega masla	3.60	—
1 " margariškega masla	2.00	—
1 jajce	—	0.06
1 liter mleka	—	0.20
1 " " posnetega	—	0.08
1 " smetane sladke	—	—
1 " " kisle	—	—
1 kg medu	1.40	—
1 piščanec	1.40	—
1 raka	3.10	—
1 gos	6.00	—
1 puran	—	—
100 kg pšenične moke št. 0	39.00	—
100 " " " 1	38.00	—
100 " " " 2	37.00	—
100 " " " 3	36.00	—
100 " " " 4	34.50	—
100 " " " 5	33.50	—
100 " " " 6	32.30	—
100 " " " 7	27.00	—
100 " " " 8	15.40	—
100 " " " 9	24.00	—
100 " ajd. moke I. vrste	51.00	—
100 " " " II. " "	48.00	—
100 " ržene moke	—	32.00
1 " " " fiziola	—	2.00
1 " " " graha	—	4.00
1 " " " leče	—	2.00
1 " " " kaše	—	2.00
1 " " " ričeta	—	23.50
100 kg pšenice	—	19.00
100 " " " rži	—	17.00
100 " " " lečmena	—	18.50
100 " " " ovs	—	25.00
100 " " " ajde	—	28.00
100 " " " prosa belega	—	18.00
100 " " " navadnega	—	16.00
100 " " " koruze	—	4.50
100 " " " krompirja	—	21.00
100 " " " činkvantina	—	5.00
100 " " " sena	—	4.00
100 " " " slame	—	4.00
100 " " " strelje	—	—
100 " " " detelje	—	11.00
Cena trdemu lesu za m ³	—	7.00
Cena mehkega lesu za m ³	—	1.14
Prašiči na klavnici	—	1.28

Veliko presenečenje!

V življenju nikdar več ta priložnost!

300 kosov samo K 4.90. Krasna ura »Orion« z verižico, natančno ideoča, za kar se jamel 3 leta, 1 moderna svileni kravata za gospode, 1 prestan za gospode z imit. zlahtnim kamenom, 1 krasno žepno toaletno zrcalo, 1 par gumbov za manšete 3 kar. double zlato z patentno zaklopko, 20 najlepših razglednih sveta, 20 korespondenčnih predmetov in še 200 raznih predmetov, ki so v hiši zelo potrebni. Vse skupaj z uro, ki je samo vredna tega denarja velja le K 4.90. Pošilja po povzetju ali naprej poslanemu znesku.

Allgemeines Industrie-Haus, Krakow (Avstr.) Orzeszkowa 5/409.

Pri naročilu dveh zavrtkov se priloži ena prima angl. britev. — Za neugajajoče denar nazaj. — Riziko izključeno.

Novo došel!

Kavarna Central

je pridobila tudi v Ljubljani priljubljene taboriške in vokalni zbor

5 dan "JAVOR" - 2. gospoda

Prvi nastop v nedeljo 1. marca 1914.

Vstop prost.

Novo došel!

Namesto K 12.—, samo K 5.50

20.000 parov usnatih čevljev na zadrgo z dobro zbitimi usnatimi podplati, ki so bili pripravljani za Balkan, so mi zaostali vsled vojne. Ker moram zalogo v kratkem razprodati, prodajam čevlje pod izdelovalno ceno za samo K 5.50. Dobijo se v vsaki velikosti za gospode in dame. Razpošilja po povzetju

Export ARNOLD WEISS, Wien VI. Gumpendo. ferstras. 139 25.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

"BALKAN"

Trgovska, spedijska in komisijska del. družba

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 33 — Telefon št. 100. (Centrala: TRST)

mednarodna spedijska, spedijske in zaeirnanje vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, klet. Prosta skladišča za redni užitični podvrženo blago. Najmodernejše opremljeno podjetje za selitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani z patentiranimi pohištvenimi vozi. Shranjevanje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotacije itd.

Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozništev: »Dalmatije« delniške parobrodne družbe v Trstu, brzojavne proge Trst-Benotke in obratno ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripcevih & Co, Trst Avstrijskega Lloyd-Cunard-Line za I. in II. razred. Naročila sprejema tudi blagovni oddelk »Jadranske banke«.

Zmerne cene. Točna postrežba.

SANATORIUM EMONA

ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI

PORODNIŠNICA

LJUBLJANA - KOMENSKEGA ULICA 4

SEF-ZDRAVNIK-PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

Radi prešle sezije

se razprodaja vsa zimska in jesenska konfekcija pod polovično ceno; zlasti klobuki in čepice po zelo znižanih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.

Telephon 182.

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija. Cene najnižje! Notni stavek.